

MANIFEST PER LA RETIRADA I MUSEÏTZACIÓ DEL MONUMENT FRANQUISTA DE TORTOSA

Cultura contra el feixisme

El 21 de juny de 1966 el dictador Francisco Franco inaugurava a Tortosa el monument ‘A los caídos por Dios y por España’. Situat al bell mig del riu al damunt d’una columna de l’antic pont de la Cinta, el monolit no es va erigir en record de la Batalla de l’Ebre, com es vol fer creure actualment, sinó que es tracta d’un monument d’exaltació del franquisme dedicat “al Caudillo de la Cruzada y a los veinticinco años de paz” i, per tant, per l’enaltiment d’un règim dictatorial. El pas del temps ha fet que hi haja hagut una normalització del monument, la quotidianitat ha maquillat la seua simbologia, i la desmemòria, la desídia i la falta de pedagogia han fet que ara es parles d’un monument a la batalla de l’Ebre en sentit general. En cap moment, però, és una obra que al·ludisca als dos bàndols. No apareixen enlloc els vençuts, ni els anys de bombardejos i de front de guerra que van patir Tortosa i les Terres de l’Ebre. És una obra dedicada clarament a honorar el franquisme i el feixisme, amb totes les seues conseqüències.

Els dos únics símbols que l’ajuntament va retirar, i va ser el 1986, són el ‘VÍCTOR’ que penjava de les urpes de l’àguila imperial i que estava dedicat a la victòria i la glòria del dictador, i un cartell que resava “Al Caudillo de la Cruzada y de la paz de España”. La resta d’elements continuen intactes i amb una clara simbologia franquista relatada en el mateix discurs d’inauguració: el soldat amb el braç alçat de cara sol “para los caídos por Dios y por España”, l’àguila “del Imperio Hispánico”, la creu “de la cruzada nacionalcatòlica” o la inscripció que diu “a los combatientes que hallaron gloria en la Batalla del Ebro” i que poc fa pensar en les morts i desapareguts del bàndol republicà.

Cinquanta anys després de la seua inauguració, el monument feixista més gran de Catalunya (més de 26 metres d’alçada) continua presidint la ciutat de Tortosa i les Terres de l’Ebre per a vergonya del país i de la memòria històrica i democràtica. Perquè no es tracta d’un tema local sinó global, una qüestió que implica tota la societat ja que la Guerra Civil i la dictadura que la va sobrevindre van afectar tot el poble, especialment el poble català.

El Congrés espanyol va aprovar el 2007 la Ley de la Memoria Histórica que en el seu article 15è estableix que les administracions “prendran les mesures oportunes per a la retirada d’escuts, insígnies, plaques i altres objectes o mencions commemoratives d’exaltació, personal o col·lectiva, de la sublevació militar, de la Guerra Civil, i de la repressió de la dictadura’.

Així mateix, el Parlament de Catalunya, el passat 3 de març de 2016, va aprovar una resolució per la qual el màxim òrgan legislatiu del país insta l’Ajuntament de Tortosa a “retirar immediatament el monument”, sense consulta prèvia als ciutadans.

Igualment, el Síndic de Greuges, en una resolució del gener de 2016, insta també l’ajuntament de Tortosa a traure el monolit franquista de la via pública. L’informe alerta de l’assignatura pendent de l’Estat espanyol per afrontar el passat i fer justícia, tal com destaca un altre informe del relator especial de les Nacions Unides sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no-repetició, Pablo de Greiff.

Tot i això, l'ajuntament de la ciutat ha fet cas omís d'esta llei i de les diferents resolucions oficials i ha decidit convocar una consulta ciutadana, emparant-se en una malentesa autonomia local del consistori. No es cert que ningú de Barcelona o de la resta de Catalunya impose res a Tortosa. Es tracta de condemnar el feixisme sense matisos, de fer justícia i pedagogia per tindre garanties de que no es repetisquen determinats fets i conductes. Convocar la consulta és una estratègia perillosa que defuig la responsabilitat política sobre una qüestió fonamental de memòria històrica i democràtica i que eludeix condemnar el franquisme.

Així, ens trobem davant la paradoxa de fer una consulta democràtica sobre el franquisme, contribuïnt a la legitimació del feixisme i obrint la porta a que este vestigi ignominiós continue presidint el cor del Paísos Catalans.

Pel que fa a la pregunta i a les dos possibles respostes, et text concret és el següent:

En relació al monument a la batalla de l'Ebre que va inaugurar el general Franco l'any 1966, què creu que l'Ajuntament de Tortosa hauria d'impulsar:

- a) Retirar-lo i museïtzar-lo per promoure la memòria històrica i la pau.*
- b) Mantenir-lo, reinterpretar-lo i contextualitzar-lo per promoure la memòria històrica i la pau.*

Malgrat que hauríem preferit la retirada del vergonyós monolit, tal com marca la llei, sense cap mena de votació prèvia (el feixisme no es consulta) ara som on som i per això els sota-signants:

- 1- Lamentem la convocatòria d'una consulta i critiquem la perversió del llenguatge que s'utilitza en el redactat de la mateixa, quan es parla de 'memòria històrica' i 'pau' en ambós respostes.
- 2- Donem ple suport a la retirada i museïtzació del monument feixista i fem una crida amable i generosa a la ciutadania de Tortosa perquè, independentment de la seua ideologia i com a capital històrica que és de les Terres de l'Ebre, done exemple i actue amb valentia, maduresa, cultura democràtica, sentit de la justícia i de país i vote l'opció a).

El manteniment d'este tipus d'elements en l'espai públic és una ofensa per a la nostra societat, contrari a l'esperit democràtic que empara l'ordre constitucional i posa en evidència la feblesa de la nostra cultura social i política.

Per responsabilitat de país: retirada i museïtzació!